

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI
Próbna Matura z OPERONEM

Wiedza o społeczeństwie
Poziom rozszerzony

Listopad 2020

W niniejszym schemacie oceniania zadań otwartych są prezentowane przykładowe poprawne odpowiedzi. W tego typu zadaniach należy również uznać odpowiedzi ucznia, jeśli są inaczej sformułowane, ale ich sens jest zgodny z podanym schematem, oraz inne poprawne odpowiedzi w nim nieprzewidziane.

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
1.	Nie istnieje zależność pomiędzy preferowaną a rzeczywistą liczbą dzieci. Respondenci wskazują na chęć posiadania większej liczby dzieci niż w mają w rzeczywistości. Na przykład aż 47% ankietowanych deklaruje chęć posiadania dwojga dzieci, a w rzeczywistości tylko 35% ma tyle dzieci. Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
2.	(ruchliwość) pionowa Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
3.	A Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
4.	mediacja W opisanej metodzie rozwiązywania konfliktów uczestniczy osoba trzecia, która jednak tylko proponuje sposób rozwiązania konfliktu, a nie narzuca go. Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
5.	Rozstrzygnięcie: narodową Przykład uzasadnienia: Według art. 2.1. pkt 6. mniejszość narodowa utożsamia się z narodem zorganizowanym we własnym państwie. W przypadku Ormian takim państwem jest Armenia. Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
6.	1. Nauczanie opiera się na programie szkolnym. 2. Relacje przedstawione na rysunku dotyczą nauczyciela i uczniów. Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
7.	1. (funkcja) informacyjna 2. (funkcja) opiniotwórcza Schemat punktowania 2 pkt – poprawne określenie dwóch funkcji 1 pkt – poprawne określenie jednej funkcji 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
8.	Rozstrzygnięcie: tak Przykład uzasadnienia: Władza Władysława odnosi się do panujących zwyczajów, potęgi panujących, została ukształtowana przez tradycję (tradycyjną prawomocność). Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
9.	1. F, 2. F, 3. P Schemat punktowania 2 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
10.	10.1. tajność głosowania Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
	10.2. Jedna odpowiedź spośród: – karty do głosowania muszą być jednakowe – karty do głosowania muszą być anonimowe – przygotowanie odpowiedniej ilości przyborów do pisania – głosowanie w specjalnie przygotowanych miejscach (kabinach) Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
11.	Rozstrzygnięcie: lewicowej Przykład uzasadnienia: W tekście znajdują się informacje o redukcji nierówności społecznych, interwencjonizmie państwowym i redystrybucji dochodów – są to elementy charakterystyczne dla doktryn lewicowych. Schemat punktowania 2 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi zawierającej rozstrzygnięcie i uzasadnienie z odwołaniem się do dwóch informacji w tekście 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi zawierającej rozstrzygnięcie i uzasadnienie z odwołaniem się do jednej informacji w tekście 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
12.	Rozstrzygnięcie: nie Przykład uzasadnienia: Nie, ponieważ nie mówi o odpowiedzialności ministrów przed TS za złamanie konstytucji lub ustaw (tylko o możliwości usunięcia z rządu ministra za jego działania negatywnie oceniane przez większość parlamentarną). lub Tekst mówi o wotum nieufności, a jest to element badania odpowiedzialności politycznej (parlamentarnej). Schemat punktowania 2 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi zawierającej rozstrzygnięcie i uzasadnienie odwołujące się do tekstu 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi zawierającej rozstrzygnięcie i uzasadnienie bez odwołania się do tekstu 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
13.	13.1. (demokracja) pośrednia Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
	13.2. Weto ludowe, zarządzane jako tzw. referendum weryfikacyjne, polega na możliwości zagłosowania przez obywateli nad uchynieniem obowiązującego prawa (ustawy), czyli derogacji. Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
14.	Niemcy [Republika Federalna Niemiec, RFN], 2. Szwajcaria [Konfederacja Szwajcarska], 4. Rosja [Federacja Rosyjska], 1. Schemat punktowania 2 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi zawierających trzy nazwy państw i trzy numery 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi zawierających dwie nazwy państw i dwa numery 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
15.	50 Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
16.	16.1. nie Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
	16.2. Ułaskawienie to całkowite darowanie kary lub jej złagodzenie przy założeniu popełnienia przestępstwa, natomiast uniewinnienie to wyrok rozstrzygający o niepopelnieniu czynu zabronionego lub braku danych do uzasadnienia jego popełnienia. Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
17.	Przykładowe argumenty: – Konstytucja RP z 1997 r. nie przewiduje rozwiązania Sejmu, lecz ewentualne skrócenie jego kadencji. – W razie niepowołania Rady Ministrów w świetle Konstytucji z 1997 r. Prezydent RP nie ma wyboru pomiędzy rozwiązaniem Sejmu i powołaniem rządu na okres do sześciu miesięcy. Schemat punktowania 2 pkt – podanie dwóch poprawnych argumentów 1 pkt – podanie jednego poprawnego argumentu 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
18.	Instytut Pamięci Narodowej Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
19.	19.1. Nie obowiązuje, ponieważ w przypadku parytetu podział miejsc na listach wyborczych dla kobiet i mężczyzn musiałby wynosić 50% do 50%. Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
	19.2. C Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
20.	1. F, 2. F, 3. P Schemat punktowania 2 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
21.	B, D Schemat punktowania 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
22.	prawo karne Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
23.	Rozstrzygnięcie: nie Przykład uzasadnienia: Postanowienie nie rozstrzyga sprawy oraz nie można wnieść od niego odwołania, tylko zażalenie. Schemat punktowania 2 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi zawierającej rozstrzygnięcie i uzasadnienie z dwoma argumentami 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi zawierającej rozstrzygnięcie i uzasadnienie z jednym argumentem 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
24.	1. Postępowanie nieprocesowe jest wszczynane na wniosek, natomiast procesowe wymaga złożenia pozwu. 2. Orzeczenie w postępowaniu nieprocesowym ma formę postanowienia, a w postępowaniu procesowym – wyroku. Schemat punktowania 2 pkt – podanie dwóch poprawnych różnic 1 pkt – podanie jednej poprawnej różnicy 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
25.	25.1. A, C, D, G Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
	25.2. Igeneracja I pierwsza Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
26.	Tak, jest to przykład pomocy rozwojowej, ponieważ ma na celu wsparcie rozwoju gospodarczego i dobrobytu w krajach rozwijających się. Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
27.	Rozstrzygnięcie: IterroryzmuI politycznego Przykład uzasadnienia: Terroryzm polityczny to działanie z pobudek ideowych w celu osiągnięcia celów politycznych, np. oderwania od terytorium jakiegoś państwa. Z tekstu wynika, że takie właśnie cele postawił sobie Barajew. Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi zawierającej rozstrzygnięcie i uzasadnienie 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
28.	Kijów Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
29.	A. Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa B. Międzynarodowa Organizacja Pracy C. Światowa Organizacja Zdrowia D. Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury Schemat punktowania: 2 pkt – podanie czterech poprawnych nazw organizacji 1 pkt – podanie trzech poprawnych nazw organizacji 0 pkt – podanie mniej niż trzech poprawnych nazw organizacji, niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów			
30.	A. Rady Europejskiej B. Donald Tusk Schemat punktowania: 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2			
31.	inflacja Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1			
32.	Temat 1. Scharakteryzuj i porównaj różne wymiary edukacji – formalną i nieformalną. Rozważ, jakie znaczenie mają oba rodzaje edukacji dla rozwoju młodego człowieka i państwa polskiego. <table border="1"> <tr> <td> Poziom III Wartość merytoryczna Zdający w pełni scharakteryzował: 1) edukację formalną – realizowaną przez system szkolnictwa i przeprowadzaną pod nadzorem państwa, zasygnalizował, że jest ona obowiązkowa do 18 roku życia, krótko scharakteryzował metody stosowane w edukacji formalnej, np. wykład, dyskusja, pogadanka; 2) edukację nieformalną – realizowaną przez instytucje pozaszkolne i przeprowadzaną spontanicznie przez różne instytucje, zasygnalizował, że jest ona dobrowolna, krótko scharakteryzował metody stosowane w edukacji nieformalnej np. projekt; Uwaga! Charakteryzując rodzaje edukacji, zdający powinien także je porównać. 3) znaczenie edukacji formalnej i nieformalnej dla młodego człowieka, np.: – edukacja formalna pozwala przygotować się do wykonywania przyszłego zawodu, pozwala porównać osiągnięcia z innymi uczestnikami procesu nauczania – nie zawsze jest to dobre, ponieważ niektórzy uczestnicy procesu edukacji, porównując się z innymi, przestają wierzyć w swoje siły; – edukacja nieformalna pozwala zdobyć szereg umiejętności przydatnych w życiu, uzupełnia edukację formalną, ale z drugiej strony dobrze jest także skupić się na konkretnych umiejętnościach, a nie różnorodnej, czasem nadmiernej ich liczbie; 4) znaczenie edukacji formalnej i nieformalnej dla państwa polskiego, np.: – edukacja formalna pozwala na wykształcenie potrzebnych z punktu widzenia państwa i gospodarki pracowników, z drugiej strony ciężko jest wymagać, by wszyscy wybierali tylko te zawody, które są pożądane z punktu widzenia państwa; – edukacja nieformalna pozwala na wykształcenie obywateli kreatywnych, dobrze odnajdujących się nie tylko we współczesnym, szybko zmieniającym się świecie, lecz także mających liczne zainteresowania, co nie jest zawsze zaletą, ponieważ państwo potrzebuje nie tylko kreatywnych pracowników, potrzebni są także ci, którzy po prostu wykonują powierzone im zadania; Uwaga! Pisząc o znaczeniu edukacji formalnej i nieformalnej, zdający powinien <u>rozważać</u>, czyli podawać argumenty i kontrargumenty. </td><td> POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny. </td><td>0–12</td></tr> </table>	Poziom III Wartość merytoryczna Zdający w pełni scharakteryzował: 1) edukację formalną – realizowaną przez system szkolnictwa i przeprowadzaną pod nadzorem państwa, zasygnalizował, że jest ona obowiązkowa do 18 roku życia, krótko scharakteryzował metody stosowane w edukacji formalnej, np. wykład, dyskusja, pogadanka; 2) edukację nieformalną – realizowaną przez instytucje pozaszkolne i przeprowadzaną spontanicznie przez różne instytucje, zasygnalizował, że jest ona dobrowolna, krótko scharakteryzował metody stosowane w edukacji nieformalnej np. projekt; Uwaga! Charakteryzując rodzaje edukacji, zdający powinien także je porównać. 3) znaczenie edukacji formalnej i nieformalnej dla młodego człowieka, np.: – edukacja formalna pozwala przygotować się do wykonywania przyszłego zawodu, pozwala porównać osiągnięcia z innymi uczestnikami procesu nauczania – nie zawsze jest to dobre, ponieważ niektórzy uczestnicy procesu edukacji, porównując się z innymi, przestają wierzyć w swoje siły; – edukacja nieformalna pozwala zdobyć szereg umiejętności przydatnych w życiu, uzupełnia edukację formalną, ale z drugiej strony dobrze jest także skupić się na konkretnych umiejętnościach, a nie różnorodnej, czasem nadmiernej ich liczbie; 4) znaczenie edukacji formalnej i nieformalnej dla państwa polskiego, np.: – edukacja formalna pozwala na wykształcenie potrzebnych z punktu widzenia państwa i gospodarki pracowników, z drugiej strony ciężko jest wymagać, by wszyscy wybierali tylko te zawody, które są pożądane z punktu widzenia państwa; – edukacja nieformalna pozwala na wykształcenie obywateli kreatywnych, dobrze odnajdujących się nie tylko we współczesnym, szybko zmieniającym się świecie, lecz także mających liczne zainteresowania, co nie jest zawsze zaletą, ponieważ państwo potrzebuje nie tylko kreatywnych pracowników, potrzebni są także ci, którzy po prostu wykonują powierzone im zadania; Uwaga! Pisząc o znaczeniu edukacji formalnej i nieformalnej, zdający powinien <u>rozważać</u>, czyli podawać argumenty i kontrargumenty.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.	0–12	
Poziom III Wartość merytoryczna Zdający w pełni scharakteryzował: 1) edukację formalną – realizowaną przez system szkolnictwa i przeprowadzaną pod nadzorem państwa, zasygnalizował, że jest ona obowiązkowa do 18 roku życia, krótko scharakteryzował metody stosowane w edukacji formalnej, np. wykład, dyskusja, pogadanka; 2) edukację nieformalną – realizowaną przez instytucje pozaszkolne i przeprowadzaną spontanicznie przez różne instytucje, zasygnalizował, że jest ona dobrowolna, krótko scharakteryzował metody stosowane w edukacji nieformalnej np. projekt; Uwaga! Charakteryzując rodzaje edukacji, zdający powinien także je porównać. 3) znaczenie edukacji formalnej i nieformalnej dla młodego człowieka, np.: – edukacja formalna pozwala przygotować się do wykonywania przyszłego zawodu, pozwala porównać osiągnięcia z innymi uczestnikami procesu nauczania – nie zawsze jest to dobre, ponieważ niektórzy uczestnicy procesu edukacji, porównując się z innymi, przestają wierzyć w swoje siły; – edukacja nieformalna pozwala zdobyć szereg umiejętności przydatnych w życiu, uzupełnia edukację formalną, ale z drugiej strony dobrze jest także skupić się na konkretnych umiejętnościach, a nie różnorodnej, czasem nadmiernej ich liczbie; 4) znaczenie edukacji formalnej i nieformalnej dla państwa polskiego, np.: – edukacja formalna pozwala na wykształcenie potrzebnych z punktu widzenia państwa i gospodarki pracowników, z drugiej strony ciężko jest wymagać, by wszyscy wybierali tylko te zawody, które są pożądane z punktu widzenia państwa; – edukacja nieformalna pozwala na wykształcenie obywateli kreatywnych, dobrze odnajdujących się nie tylko we współczesnym, szybko zmieniającym się świecie, lecz także mających liczne zainteresowania, co nie jest zawsze zaletą, ponieważ państwo potrzebuje nie tylko kreatywnych pracowników, potrzebni są także ci, którzy po prostu wykonują powierzone im zadania; Uwaga! Pisząc o znaczeniu edukacji formalnej i nieformalnej, zdający powinien <u>rozważać</u>, czyli podawać argumenty i kontrargumenty.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.	0–12			

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów		Liczba punktów
	5) wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego problemu do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym oraz wykazał się znajomością licznych pojęć związanych z tematem.		
	Poziom II Wartość merytoryczna Zdający: – scharakteryzował w pełni trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III - lub – scharakteryzował w pełni dwa istotne aspekty zagadnienia oraz częściowo scharakteryzował dwa kolejne istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III; – wykorzystał znajomość i rozumienie wybranych aspektów analizowanego tematu, wykazał się znajomością wybranych pojęć związanych z tematem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił jeden lub dwa błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził niekonsekwentną selekcję informacji i ich hierarchizację (umieścił w pracy nieliczne fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód nie w pełni uporządkowany.	0–8
	Poziom I Wartość merytoryczna Zdający: – scharakteryzował w pełni jeden istotny aspekt zagadnienia oraz scharakteryzował częściowo jeden aspekt zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III - lub – scharakteryzował częściowo trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III; – wykazał się znajomością jedynie nielicznych pojęć związanych z tematem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił trzy lub cztery błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził w niewystarczającym stopniu selekcję informacji i ich hierarchizację (napisał pracę, której znaczną część stanowią fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny.	0–4
	Zdający nie zrozumiał tematu – nie wypełnił wymagań dla poziomu I. 5) Zdający nie wykazał się znajomością pojęć związanych z tematem.	Zdający popełnił co najmniej pięć błędów merytorycznych. Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem. Wywód jest niekomunikatywny.	0

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów		Liczba punktów
	Temat 2. Odwołując się do współczesnych przykładów, porównaj europejskie monarchie i republiki. W obu formach rządów odnieś się do ustrojowej pozycji głowy państwa, jej wpływu na funkcjonowanie wspólnoty politycznej i obciążeń finansowych.		
	Poziom III Wartość merytoryczna Zdający w pełni: 1) porównał zakres ustrojowej pozycji głowy państwa: monarcha – głównie funkcja reprezentacyjna (np. „król panuje, a nie rządzi” w Wielkiej Brytanii), prezydent – zakres władzy zależny od systemu politycznego (np. parlamentarny we Włoszech, semiprezydencki we Francji, superprezydencki w Rosji); 2) porównał wpływ na funkcjonowanie wspólnoty politycznej: monarcha – nie jest członkiem partii politycznej, zatem jest gwarantem politycznej jedności społeczeństwa, z drugiej strony społeczeństwo może być podzielone na zwolenników kontynuowania monarchii i jej obalenia (republikanie), prezydent – najczęściej wywodzi się z partii politycznej i jest kojarzony ze swoim zapleczem politycznym, co może przyczynić się do politycznego podziału społeczeństwa; 3) porównał wpływ na funkcjonowanie finansów państwa: monarcha – nakłady publiczne na monarchię (np. podróże brytyjskiej królowej) przy jednoczesnych wpływach (np. podatki dla państwa z majątku królewskiego, licencje dla firm będących „dostawcami dworu” oraz dochody z turystyki w Wielkiej Brytanii), prezydent – wydatki na funkcjonowanie (np. podróże dyplomatyczne, pałac prezydencki, kancelaria) przy ograniczonych możliwościach zarobkowych (np. w Polsce funkcjonariusz publiczny nie może prowadzić działalności gospodarczej); 4) porównał wpływ na międzynarodową pozycję państwa: monarcha – buduje wizerunek państwa na świecie (podróże dyplomatyczne, wydarzenia „rodzinne” jak śluby, chrzciny śledzone nawet przez społeczeństwa innych państw), prezydent – w zależności od systemu politycznego w mniejszym lub większym stopniu uczestniczy w prowadzeniu polityki zagranicznej, reprezentuje państwo na arenie międzynarodowej; 5) wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego zagadnienia, prawidłowo użył pojęć związanych z tematem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.	0–12
	Poziom II Wartość merytoryczna Zdający: – scharakteryzował w pełni trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III lub – scharakteryzował w pełni dwa istotne aspekty zagadnienia oraz częściowo scharakteryzował dwa kolejne istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III; – wykorzystał znajomość i rozumienie wybranych aspektów analizowanego tematu, wykazał się znajomością wybranych pojęć związanych z tematem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił jeden lub dwa błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził niekonsekwentną selekcję informacji i ich hierarchizację (umieścił w pracy nieliczne fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód nie w pełni uporządkowany.	0–8

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów		Liczba punktów
	Poziom I Wartość merytoryczna Zdający: – scharakteryzował w pełni jeden istotny aspekt zagadnienia oraz scharakteryzował częściowo jeden aspekt zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III - lub – scharakteryzował częściowo trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III; – wykazał się znajomością jedynie nielicznych pojęć związanych z tematem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił trzy lub cztery błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził w niewystarczającym stopniu selekcję informacji i ich hierarchizację (napisał pracę, której znaczną część stanowią fragmenty nie związane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny.	(0–4)
	Zdający nie zrozumiał tematu – nie wypełnił wymagań dla poziomu I. Zdający nie wykazał się znajomością pojęć związanych z tematem.	Zdający popełnił co najmniej pięć błędów merytorycznych. Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem. Wywód jest niekomunikatywny.	0
Temat 3. Scharakteryzuj krajowy system ochrony praw człowieka w Polsce, odwołując się do katalogu praw i wolności, właściwego ustawodawstwa obowiązującego w kraju, instytucji chroniących prawa i wolności obywateli oraz organizacji pozarządowych.			
	Poziom III Wartość merytoryczna Zdający w pełni: 1) scharakteryzował katalog praw i wolności człowieka: wolności i prawa osobiste i polityczne, wolności i prawa kulturalne, socjalne i ekonomiczne, 2) scharakteryzował ustawodawstwo dotyczące praw człowieka: Konstytucja RP z 1997 r., Kodeksy, np. karny, cywilny, administracyjny, pracy, Akty międzynarodowe, np. Europejska Konwencja Praw Człowieka, Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, Konwencja o Prawach Dziecka; 3) scharakteryzował instytucje chroniące prawa i wolności obywateli, np.: Sądy i Trybunały, Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych; 4) scharakteryzował organizacje pozarządowe, np.: Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Polska Akcja Humanitarna, Amnesty International, Polski Czerwony Krzyż; 5) wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego zagadnienia, prawidłowo użył pojęć związanych z tematem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.	0–12

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów		Liczba punktów
	Poziom II Wartość merytoryczna Zdający: – scharakteryzował w pełni trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III - lub – scharakteryzował w pełni dwa istotne aspekty zagadnienia oraz częściowo scharakteryzował dwa kolejne istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III; – wykorzystał znajomość i rozumienie wybranych aspektów analizowanego tematu, wykazał się znajomością wybranych pojęć związanych z tematem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił jeden lub dwa błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził niekonsekwentną selekcję informacji i ich hierarchizację (umieścił w pracy nieliczne fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód nie w pełni uporządkowany.	0–8
	Poziom I Wartość merytoryczna Zdający: – scharakteryzował w pełni jeden istotny aspekt zagadnienia oraz scharakteryzował częściowo jeden aspekt zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III - lub – scharakteryzował częściowo trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III; – wykazał się znajomością jedynie nielicznych pojęć związanych z tematem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił trzy lub cztery błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził w niewystarczającym stopniu selekcję informacji i ich hierarchizację (napisał pracę, której znaczną część stanowią fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny.	0–4
	Zdający nie zrozumiał tematu – nie wypełnił wymagań dla poziomu I. Zdający nie wykazał się znajomością pojęć związanych z tematem.	Zdający popełnił co najmniej pięć błędów merytorycznych. Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem. Wywód jest niekomunikatywny.	0

Giełda maturalna - serwis do nauki on-line

TWÓJ KOD DOSTĘPU

GRWLA21HE4

- 1 Zaloguj się na gieldamaturalna.pl
- 2 Wpisz swój kod
- 3 Odblokuj czasowy dostęp do bazy dodatkowych zadań i arkuszy z WOS-u (masz dostęp do 31.01.2022 r.)

ZDAJ MATURĘ

się na sprawdzoną pomoc

Nie wiesz, od czego zacząć przygotowania do matury?
Skorzystaj ze sprawdzonej pomocy!

PAKIETY -15% SPRAWDŹ